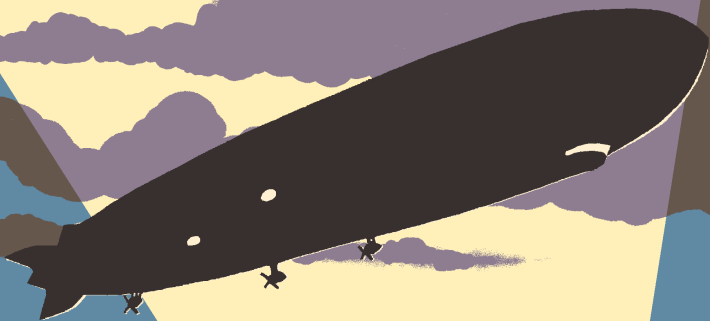

TIMOTHÉE DE FOMBELLE

VANGO

1. MED NEBOM IN ZEMLJO

Timothée de Fombelle

VANGO

TIMOTHÉE DE FOMBELLE

VANGO

**I.
MED NEBOM IN ZEMLJO**

Timothée de Fombelle
VANGO
1. del: Med nebom in zemljo

Naslov izvirnika:
VANGO, Entre ciel et terre

© izvirnik: Gallimard Jeunesse, 2010
© za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2014
Izdaja: prva

Prevod: Lucija Rifel
Jezikovni pregled: Vida Frelih
Naslovnica: © Gallimard Jeunesse
Grafična priprava: Pavle Rot, Družina d. o. o.
Izdala in založila: Družina d. o. o.
Za založbo: Tone Rode
Natis: Tiskano v Sloveniji
Naklada: 800 izvodov
Ljubljana 2014

Cet ouvrage, publié dans le cadre du Programme d'aide à la publication
Valentin Vodnik, a bénéficié du soutien de l'Institut français de Slovénie.
*Delo je izšlo s podporo Programa pomoči pri izdaji knjig Valentin Vodnik,
ki ga izvaja Francoski inštitut v Sloveniji.*

Vse informacije o knjigah založbe Družina najdete na spletni strani:
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.133.1-93-311.3

FOMBELLE, Timothée de
Med nebom in zemljo. 1, Vango / Timothée de Fombelle
; [prevod Lucija Rifel]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2014

Prevod dela: Vango

ISBN 978-961-04-0027-1

273073920

»Napel sem vrvi iz zvonika na zvonik;
vence z okna na okno;
zlate verige z zvezde na zvezdo in plešem.«

Arthur Rimbaud

PRVI DEL

1. ANGELSKA STRAN

Pariz, april 1934

Štirideset moških v belem je na trgu ležalo na tleh. Pogled nanje je spominjal na zasneženo polje. Nad ležečimi telesi so se spreletavale cvrleče lastovke. Več tisoč ljudi je prišlo na ogled spektakla. Pariška katedrala Notre-Dame je na zbrano množico metala senco.

Kot bi se celo mesto zbralo samo za to priložnost.

Vango je čelo pritisnil k tlom. Prisluhnil je lastnemu dihanju. Premišljeval je o življenju, ki ga je preživel tukaj. Tokrat ga prvič ni bilo strah.

Premišljeval je o morju, o slanem vetru, o določenih glasovih, o določenih obrazih, o vročih solzah nje, ki ga je vzgojila.

Začelo je deževati. A Vango dežja ni zaznal. Med svojimi tovariši je ležal na tleh in ni videl, kako so se drug za drugim začeli razpirati dežniki.

Vango ni opazil množice zbranih Parižanov, praznično oblečenih družin, pobožnosti starejših žena, otrok, ki so se motali pod nogami, premraženih golobov, lastovičjega plesa, radovednežev na kočijah in zelenih oči, ki so zrle le vanj.

Dvoje zelenih oči, s solzno obrobo, prevlečeno z vijolično. Vango je mižal. Ni še imel dvajset let. To je bil velik dan njegovega življenja. Navdajala ga je svečana radost.

Samo še trenutek in postal bo duhovnik.

– Sladka norost!

Tako je sam pri sebi zamomljal notredamski zvonar in se ozrl na prizorišče. Čakal je. V stolp je na mehko kuhano jajce povabil Claro.

Vedel je, da tako kot vse druge tudi ona ne bo prišla. Medtem ko je pod velikim zvonom v loncu vrela voda, je zvonar opazoval mlade fante, ki bodo posvečeni v duhovnike. Nekaj trenutkov bodo še ležali na tleh, potem se bodo za vedno zavezali. Zvonar Simon je množico opazoval z višine petdesetih metrov. Zvrtelo se mu je. A ne od višine. Od na tleh ležečih, darovanih življenj, ki bodo v naslednjem trenutku skočila v neznano.

– Norost, je ponovil. Norost!

Za vsak primer se je še pokrižal, potem se je obrnil k jajcem.

Zelene oči so bile še vedno priklenjene na Vanga.

Bila je mlado, šestnajst ali sedemnajstletno dekle, odeto v pepelnato siv žametni plašč. Brskala je po žepu, a robca, ki ga je iskala, ni našla. Tako se je nad vijolično obrobo spravila kar s hrbtno stranjo bele roke in si obrisala solze z lic. Dežne kaplje so začele pronicati skozi plašč.

Drgetala je. S pogledom je preletela drugo stran trga. Neki mož se je hipoma obrnil stran. Opazoval jo je. O tem je bila prepričana. To jutro ga je že drugič opazila, čeprav je globoko v sebi vedela, da ga je nekoč že srečala. Voščen obraz, beli lasje, tanki brki in tanka žičnata očala. Le kje ga je že srečala?

Glasno donenje orgel jo je poneslo nazaj k Vangu.

Nastopil je slovesen trenutek. Ostareli kardinal je vstal in se približal možem v belem. Odrinil je dežnik, ki so mu ga

držali nad glavo, enako je odklanjal roke, ki so mu jih ponujali za podporo pri hoji po stopnicah.

– Pustite me!

Držal je nadškofovski križ, vsak storjen korak se je zdel mali čudež.

Kardinal je bil star in bolan. Še zjutraj mu je osebni zdravnik Esquirol prepovedal voditi slovesnost. Kardinal se je zasmel, vse odslovil in vstal iz postelje, da bi se oblekel. Na samem si je dovolil zastokati ob vsakem gibu, a v javnosti je bil skala.

Zdaj je v dežju hodil po stopnicah.

Pred dvema urama, ko so videli, da se zbirajo črni oblaki, so ga prosili, da bi slovesnost obhajali v katedrali. A tudi tokrat je vztrajal. Hotel je, da se dogaja zunaj, pred očmi sveta, kjer bodo ti mladi fantje živeli vse življenje.

– Če jih je strah, da bi se prehladili, naj si raje izberejo drugo službo. Še druge nevihte bodo doživeli.

Ob zadnjem koraku se je kardinal ustavil.

Prvi je opazil vznemirjenje na prizorišču.

Zvonar Simon tam zgoraj ni slutil ničesar. Jajca je dal kuhati v vodo in štel.

Kdo bi mogel reči, kaj se bo zgodilo v natančno tolikem času, kot ga potrebujemo za kuhanje mehko kuhanih jajc?

Tri minute za popoln obrat usode.

Voda je začela vreti. Enako vrvenje je zajelo tudi množico zunaj, začeni v zadnjih vrstah. Dekle je še vedno drgetalo. Na trgu se je nekaj zgodilo. Kardinal je dvignil glavo.

Dvajset posameznikov si je utiralo pot med množico. Nemir je naraščal. Nekdo je zavpil.

– Naredite prostor!

Štirideset bogoslovcev je bilo še vedno negibnih. Le Vango je obrnil glavo v stran ter lice in uho pritisnil k tlom kot Apač. Zadaj, za prvo vrsto je videl premikajoče sence.

Glasovi so postali jasnejši.

– Kaj se dogaja?

– Umaknite se!

Ljudje so se vznemirili. Pred dvema mesecema je bilo pri vstaji na trgu nekaj mrtvih in na stotine ranjenih.

– Policija je ... je zakričala neka ženska, da bi pomirila množico.

Nekoga so iskali. Verniki so poskušali utišati hrup.

– Psssst ... Tiho.

Devetinpetdeset sekund.

Zvonar je v zvoniku še vedno štel. Razmišljal je o Clari, ki mu je obljubila, da pride. Gledal je pogrinjek za dva na zaboju. Poslušal je šklepetanje posode na štedilniku.

Neki duhovnik v belem se je približal kardinalu in mu nekaj šepnil na uho. Tik za njima je stal okrogel moški in držal klobuk v rokah. To je bil komisar Boulard. Prepoznaven po vekah, ki so mu visele kot pri starem psu, po krompirjastem nosu in rožnatih licih, zlasti pa po živahno iskrih očeh. Auguste Boulard. Sredi aprilske plohe je neomajno prežal na najmanjši premik med mladeniči, ležečimi na tleh.

Ena minuta in dvajset sekund.

Zdaj se je eden izmed njih dvignil. Ni bil zelo velik. Bela obleka je bila težka od dežja, od obraza mu je curljalo. Vstal je in se med negibno ležečimi telesi na mestu zavrtel. Z vseh strani so iz vrst stopili policisti v civilu in se mu za korak približali. Mladenič je sklenil roke in jih spet spustil ob telesu. V očeh se mu je zrcalilo oblačno nebo.

Komisar je zaklical:

– Vango Romano?

Fant je sklonil glavo.

Nekje v množici je dvoje zelenih oči nemirno poplesavalo na vse strani, kot metulj, ujet v mrežo. Kaj hočejo od Vanga?

Ta se je zdaj zganil. Preskočil je svoje tovariše in odkorakal h komisarju. Policisti so se počasi približevali.

Vango je med hojo odvrigel belo obleko, spodaj je imel na sebi črno. Pred kardinalom se je ustavil in pokleknil.

- Odpustite mi, dragi oče.
- Kaj si storil Vango?
- Ne vem, monsignor, rotim vas, verjemite mi, ne vem.

Minuta petdeset.

Stari kardinal je z obema rokama zgrabil za križ. Se oprl z vso močjo in se z rokami in rameni kot bršljan ob deblo ovil okoli pozlačenega lesa. Žalostno je pogledal naokoli. Vsakega od teh štiridesetih fantov je poznal po imenu.

- Verjamem ti, dragi moj, toda bojim se, da sem tukaj edini.
- Že to je veliko, da mi resnično verjamete.
- To ne bo dovolj, je zamrmral kardinal.

In imel je prav. Boulard in njegovi tovariši so bili samo nekaj korakov stran.

- Odpustite mi, je Vango ponovno zaprosil.
- Kaj hočeš, da ti odpustim, če pa nisi nič storil?

Ko je komisar Boulard, ki je stal tik za njim, položil roko na njegova ramena, je Vango rekel kardinalu:

- Želim, da mi odpustite ...

In odločno zagrabil za komisarjevo roko, vstal in mu jo zvil na hrbet. Porinil ga je v enega njegovih mož.

V nekaj skokih je Vango zbežal pred dvema policistoma, ki sta se mu hotela približati. Tretji je grozil z orožjem.

- Ne streljaj, je zarjovel Boulard, še vedno na tleh.

Vpitje je vznemirilo množico, a kardinal jo je utišal z enim samim zamahom roke.

Vango je prestopil nekaj odrskih stopnic. Gruča ministrantov se je kriče razbežala pred njim. Policistom se je zdelo, kot bi prečkali šolsko dvorišče. Na vsakem koraku so se spotaknili ob otroka ali pa se jim je svetlolasa glava zarila v trebuh. Boulard je zakričal kardinalu:

- Ukažite jim, naj se postavijo na svoje mesto! Koga ubogajo?

Kardinal je zadovoljno pokazal s prstom v zrak.

– Samo Boga, gospod komisar.

Dve minuti trideset sekund.

Vango je prišel do glavnega vhoda katedrale. Videl je manjšo, nekoliko okroglo in vso blede žensko, ki je stopila skozi vrata in jih zapahnila za seboj. Zagnal se je v lesena vrata.

Z druge strani je zarožljala ključavnica.

– Odprite! je zaklical Vango. Odprite mi!

Tresoč glas mu je odgovoril:

– Vedela sem, da ne bi smela. Žal mi je. Nič slabega nisem hotela. Zvonar me je povabil na zmenek.

Žena na drugi strani vrat je zajokala.

– Odprite, je vztrajal Vango. Ne vem, o čem govorite. Prosim vas samo, da odprete.

– Tako prijazen je bil ... Prosim. Clara sem. Nisem slabo dekle.

Vango je za seboj zaslišal glas policistov. Čutil je, da so se mu zašibila kolena.

– Gospodična, nič vam ne očitam. Samo vašo pomoč potrebujem. Odprite mi vrata.

– Ne ... Ne morem ... Strah me je.

Vango se je obrnil.

Deset mož je obkolilo izklesan vhod.

– Ne ganite se, je dejal eden izmed njih.

Vango se je s hrptom pritisnil ob pobakrena vrata. Zašepetal je:

– Gospodična, je že prepozno. Zdaj pa res ne smete odpreti. Pod nobenim pogojem. Šel bom po drugi poti.

Stopil je korak proti možem, se obrnil in se ozrl navzgor. Nad vhomom je bila upodobljena Sodba. Poznal jo je na pamet. Ob vratih je bila izklesana kamnita čipka. Na desni strani vrat so bili obsojeni na pekel. Na levi so bili raj in angeli.

Vangu je bila ljubša angelska stran.

Prišel je komisar Boulard. Skoraj se je onesvestil, ko je ugotovil, kaj se je zgodilo.

V manj kot sekundi je Vango Romano preplezal prve vrste kipov. Bil je pet metrov nad tlemi.

Tri minute.

Zvonar Simon, ki ni ničesar videl, je z žlico jemal jajca iz vode.

Vango ni plezal, temveč je kar drsel po pročelju. S prsti se je oprijemal najmanjših izboklin. Gibi rok in nog so bili lahkotni. Kot bi plaval vertikalno.

Množica ga je odprtih ust opazovala. Neka gospa se je onesvestila in kot cunja zdrsnila s stola.

Ob vznožju so policisti begali na vse strani. Komisar je obstal kot vkovan.

Odjeknil je prvi strel. Boulard je uspel toliko zajeti sapo, da je zaklical:

– Nehajte! Rekel sem vam, da ne streljajte.

Toda policisti niso imeli orožja v rokah. Eden je tovarišu zaman naredil ravbarsko lojtrico. Ubogi vragci so bili le osemdeset centimetrov od tal. Drugi so z nohti poskušali odpreti dvotonska vrata.

Spet pok.

– Kdo je streljal? je zakričal Boulard in zgrabil enega svojih mož za ovratnik. Raje poiščite tistega, ki je streljal, kot da naskakujete vrata. Zakaj hočete noter? Prižgat svečo?

– Mogoče bi ga ujeli v zvonikih, komisar.

– Na severni strani so stopnice, se je vznemiril Boulard in s prstom pokazal v levo. Rémi in Avignon ostaneta z menoj. Hočem zvedeti, kdo je streljal na mojega jereba.

Vango je že priplezal do kraljeve galerije. Vzravnal se je in se oprijel stebra. Dihal je umirjeno. Z obraza sta mu odsevala odločnost in obup obenem. Pogledal je na trg. Na tisoče široko odprtih oči je zrlo vanj. V trenutku je krogla raztreščila kamnito krono, čisto blizu njegovega ušesa, da mu je bel

prah bušnil v lice. Tam spodaj je zagledal komisarja, ki se je kot norec vrtel na mestu.

– Kdo je to storil? je zakričal Boulard.

Nanj ni streljala policija. Vango je to zelo hitro ugotovil.

Tukaj je imel druge sovražnike.

Spet se je začel vzpenjati, v nekaj gibih je priplezal do roba barvnega okna.

Kot pajek je splezal na najlepši vitraj sveta.

Množica spodaj je utihnila. Obnemela je, zaprepadena nad prizorom fanta, prilepljenega na zahodni notredamski vitraj.

Lastovke so v jati tesno druga ob drugi obkrožale Vanga, kot bi ga hotele zaščititi s svojimi pernatimi telesci.

Simon je s solzami v očeh pod zvonikom zarezal v prvo jajce. Tudi tokrat je ne bo.

– Žalosten je ta svet, si je rekel na tihem.

Ko je zaslišal škripanje lesenih stopnic, ki so vodile k zvonu, se je ustavil in zamomljal:

– Gospodična?

Pogledal je drugo jajce. Vznemirjen je za trenutek verjel, da se mu je sreča nasmehnila.

– Clara? Ste vi?

– Spodaj vas čaka.

Bil je Vango, zadnja krogla ga je oplazila od strani, ko je plezal po galeriji pošasti.

– Potrebuje vas, je rekel zvonarju.

Simon je v prsih začutil nekaj radostnega. Še nihče ga ni potreboval.

– In ti? Kdo si? Kaj delaš tukaj?

– Ne vem, je rekel Vango. Pojma nimam. Tudi jaz vas potrebujem.

Na trgu se je mlado dekle, tisto z zelenimi očmi in pepelnato sivim plaščem, prerivalo skozi množico. V trenutku

Vangovega pobega je presenetila moža voščenega obraza, ko je iz plašča izvlekel orožje. Mudilo se ji je, vendar jo je oviralo vrvenje množice. Ko se je končno prebila na drugo stran, ga ni bilo več tam.

O poklapanosti politega cucka, ki jo je bilo še malo prej zaznati, ni bilo več sledu. Zdaj je bila pobegli lev, ki je prekucnil vse, kar mu je prišlo pod noge.

Zaslišala je prvi strel. Neverjetno, a je takoj doumela, da merijo na Vanga. Ob drugem strelu ji je pogled poromal na bolnišnico Hôtel-Dieu, ki je stala na severni strani. Zagledala je možkega. V prvem nadstropju. Skozi razbito okensko steklo je potisnil pištolo. V poltemi je lahko zaznala leden odsev morilčevega obraza. Bil je on.

Pogledala je navzgor. Vango je lepo držal ravnotežje. Nebo ga je v zadnjem trenutku iztrgalo usodi. Zanj pa je bilo zdaj spet vse mogoče. Pod pogojem, da on živi.

Dekle z zelenimi očmi je steklo proti bolnišnici.

Nenadoma se je nad notredamsko katedralo pojavila velikanska pošast in množica je skoraj pozabila, kaj se je pravkar zgodilo na zemlji. Prikazal se je kot katedrala dolg in mogočen, od dežja bleščeč cepelin.

Prekril je nebo.

Iz zastekljene kabine je Hugo Eckener, stari poveljnik Grafa Zeppelina, z daljnogledom iskal svojega prijatelja. Ob vrnitvi iz Brazilije je na poti do Bodenskega jezera preusmeril zrakoplov proti Parizu, da bi cepelinova senca pobožala veliki dogodek Vangovega življenja.

Ob tretjem strelu je doumel, da nekaj ni v redu.

– Moramo se umakniti, poveljnik, je rekel kapitan Lehmann.

Krogla bi lahko predrla balon, ki je znotraj bleščečega telesa skrival šestdeset potnikov in osebje.

Na zemlji se je razlegla zadnja eksplozija.

– Hitro, poveljnik ...

Eckener je odložil daljnogled in žalostno odvrnil:

– Da, pojdemo od tod.

K Boulardovim nogam je padla mrtva lastovka. Oglasili so se notredamski zvonovi.

2. SANGLIER-QUI-FUME

Pariz, isti večer

Komisar Boulard je sedel ob krožniku govejega zrezka, s karirastim prtičkom na prsih. Okrog njega so v zakaženem prostoru stali njegovi možje. Namenjal jim je tisoče sladkih besed, medtem ko so ga oni gledali jesti:

– Če bi bila govedina zanič, bi pač prosil, naj mi prinesejo drugo. Toda vi, muhasta banda, ste na mojih plečih in se vas ne da spremeniti. To mi jemlje tek ...

V resnici je komisar z veseljem jedel. V triinštiridesetih letih kariere se je v slabih trenutkih naučil ohranjati moralo.

Bili so v znamenitem gostišču Sanglier-qui-fume v les Halles, v večji sobi v nadstropju.

– Prelisil vas je! Smrkavec vas je osmešil pred dva tisoč ljudmi!

Boulard je pomočil krompir v maslo, za trenutek obmiroval, zavrtel z očmi in povzel, kar je že bilo očitno:

– Nesposobneži.

Najbolj neverjetno je bilo to, da v vrsto poravnani možakarji še pomislili niso na to, da bi mu ugovarjali. Kar Boulard

izreče, to drži. Če bi jim rekel »vi ste baletni plesalci«, bi stopili na konice prstov in stegnili roke kvišku.

Možje so Boularda občudovali. Dovolil jim je, da so se zjokali na njegovih ramenih, ko jim ni šlo najbolje, zapomnil si je imena njihovih otrok in ženam je za rojstni dan podarjal rože. Kadar pa je bil resnično razočaran nad njimi, jih še na ulici ni prepoznal in se jih je kot potepuških psov v velikem loku izogibal.

Nadstropje v Sanglier-qui-fume je bilo zaprto za javnost, tako da so lahko imeli krizni sestanek. Prižgani sta bili le dve žarnici, osvetljevali sta veliko merjaščevo glavo, ki je visela tik nad Boulardom. Zadaj je bila kuhinja. Natararji so s krožniki v rokah vseskozi hodili sem in tja.

Nekoliko stran od komisarja je za ločeno mizo sedel zaposleni in čistil zelenjavo.

Boulardu je bilo ljubše to vzdušje kot pri Quai des Orfèvres. Zato je skliceval sestanke tu, dokler je le mogel. Oboževal je vonj po omakah in loputanje kuhinjskih vrat. Tudi sam je otroštvo preživel v gostilni v Aveyronu.

– Kaj pa cepelin? je zakričal Boulard. Ali kdo mogoče ve, zakaj je bil tam? Samo ne recite, da je bilo to zgolj naključje! Nihče se ni oglasil.

Vstopil je neki moški. Nagnil se je h komisarju in mu na uho nekaj zašepetal. Komisar ga je začudeno vprašal:

– Kdo je?

Moški ni vedel.

– V redu, naj pride.

Kurir je odšel.

Boulard je odtrgal košček kruha, da bi pomazal krožnik. Fantu, ki jim je kazal hrbet in čistil zelenjavo v kotu, je nedoločno pomignil.

– Take ljudi hočem, je zagodrnjal. Ko nekemu nekaj naročiš, da to tudi izpelje. Petindvajset vas je, pa vam je otrok pobegnul. Če bi bil fant v tej sobi, bi mu kdo od vas celo odprl okno.

– Komisar ...

Boulard je poiskal tistega, ki se mu je upal ugovarjati. Bil je Augustin Avignon, že dvajset let zvesti poročnik. Boulard ga je motril s priprtimi očmi, da bi mogoče kaj razbral z njegovega obraza.

– Komisar, tega, kar se je zgodilo, se ne da pojasniti. Celo zvonar, ki je bil tam zgoraj, je rekel, da ga ni videl. Mali je pravi vravec. Prisegam, da smo storili vse, kar je bilo v naših močeh.

Boulard si je počasi masiral ušesni mečici. Ob tej gesti se ga je bilo treba paziti. Avignonu je prijazno odgovoril:

– Oprostite ... Ne vem, kaj delate tukaj, gospod, in kdo pravzaprav ste. Vem samo, da je bil na levi strani ulice prodajalec polžev, ki bi bil sposobnejši od vas.

Boulard se je spet sklonil nad omako. Avignonu se je nos nekoliko povetil. Pekle so ga oči. Obrnil se je, da bi si jih neopazno otrl z rokavom.

Na srečo ga nihče ni gledal.

Kot bi po nadstropju gostišča Sanglier-qui-fume švignila prestrašena antilopa, se je čreda hipoma ozrla v mlado dekle, ki se je pojavilo na vrhu stopnic.

Bilo je dekle zelenih oči.

Boulard si je s konico prtička obrisal usta, rahlo odmaknil mizo in vstal.

– Gospodična.

Dekle je povetilo oči pred vojsko policistov.

– Bi mi želeli kaj povedati? je vprašal Boulard.

Stopil je nekaj korakov proti njej. Enemu poročniku je snel kapo, ker se je pozabil odkriti, jo neopazno pomočil v napol prazen jušnik, ki ga je natakar potem urno neopazno odnesel. Kapa je šla v kuhinjo.

Gospodična je dvignila glavo. Zdelo se je, da se nekoliko obotavlja spregovoriti pred vsemi zbranimi.

– Obnašajte se, kot da teh mož ne bi bilo tukaj, je rekel Boulard. Zame ne obstajajo več.

– Zjutraj sem bila na prizorišču, je rekla.

Možje so se nekoliko vzravnali. V njenem rahlo hripavem glasu, ki je v vsakomer zbujal željo, da bi se pokazal v najlepši luči, je bilo zaznati rahel angleški naglas. Celó fant z zelenjavo je prenehal z delom, ne da bi se obrnil. Nadaljevala je:

– Nekaj sem videla.

– Niste bili edini, je rekel Boulard. Možje so nam pripravili lep spektakel.

– Toda jaz sem videla nekaj drugega, gospod policist.

Nekaj se jih je neopazno nasmehnilo. S komisarjem je govorila kot s prometnikom.

– Videla sem moškega, ki je streljal.

Nasmeški na ustih so zamrli. Boulard je prtiček stisnil v pest.

– Bil je na oknu bolnišnice Hôtel-Dieu, je nadaljevala. Vendar sem bila prepozna. Ko sem prispela tja, je že odšel. To je vse, kar vem.

Komisarju je ponudila na pol prepognjen list papirja. Razgrnil ga je. Na papirju je bil z grafitnim svinčnikom narisán portret. Brki in tenka očala.

– To je obraz tistega moškega, je dejala. Poskusite ga najti.

Boulard se je trudil skriti presenečenje. Prišel je na sled. Zanj je bil strelec enako pomemben kot ubežnik. Rekel je:

– Pojdite z nami, gospodična. Želel bi izvedeti podrobnosti.

– Ni drugih podrobnosti. Vse je tukaj.

Stopila je k tabli z jedilniki in s komolcem zbrisala napisa krvavice in svinjska krača. S kredo je zapisala naslov, rekoč:

– Jutri ob petih zjutraj grem na ladjo, ki odpluje iz Calaisa. Celó noč bom vozila, avto imam na ulici. Lahko pa me pridete tja pogledat, če vam tako narekuje srce.

Možje so se neumno nasmihali. Nenadoma so zahrepeneli po morju.

Komisar je gledal naslov, ki ga je napisala. Na vrhu je napisala svoje ime in začetnici priimka.

Ethel B. H.
Everland Manor
Inverness

Boulardu se je prvokrat zgodilo, da ni vedel, kaj reči. Bil je v zadregi, ker mu je bilo pred njegovimi možmi nerodno.

– Dobro, je rekel. To je v Angliji.

Tokrat je previdno izbiral besede, da se ne bi zmotil.

– Ne. To ni v Angliji.

Medtem ko je to rekla, si je pod mehko usnjeno čelado skrila rjave lase in si na čelo poveznila velika pilotska očala.

– To je ...

– To je na Škotskem, gospod policist.

– Seveda, se je živahno odzval Boulard, ki je nagonsko zamahnil s komolci, kot bi igral na dude.

Razmišljal je, kako bi omenil kakšne turistične znamenitosti, s čimer bi mladi dami zagotovil, da se popolnoma zaveda obstoja Škotske, njenega viskija in kiltov. Prehitela ga je z vprašanjem:

– Kaj je Vango storil, da ga tako zasledujejo?

– Tega vam pa ne smem povedati, je odvrnil Boulard in si oddahnil, da je znova prevzel oblast nad njo in samim seboj. Vas zanima?

– Všeč mi je prizor duhovnika, ki pleza po katedralah, da bi ušel policiji.

– Saj še ni duhovnik, je pojasnil Boulard.

– Bogu hvala.

Zadnji besedi je izrazila še nekoliko bolj hripavo in skrivnostneje. Komisar je doumel dvojni pomen teh besed. Opazil je, da ji je odleglo, ko je slišala, da ni bežal posvečen duhovnik. Toda bilo je še nekaj drugega ... Boulard je slutil, da

se dekline na tihem veseli, da mladenič, prav ta mladenič, še ni postal duhovnik.

– Ga poznate? jo je vprašal Boulard in stopil korak bližje k njej.

– Ne.

Tokrat je v njenem glasu zaznal rahlo prikrito žalost. In Boulard, ki se ni mogel upreti analiziranju, je vedel, da dekline ne laže. Ni poznala po katedrali plezajočega bogoslovca. Vanga, ki se je prebudil tega jutra, ni več prepoznala, toda Boulard je uganil, da ga je morala prej zagotovo poznati.

Komisar je opazil, da Vanga kliče po imenu. O tem je bil skoraj prepričan. Kako ga ona pozna po imenu? Sam ga je namreč v gneči na trgu samo enkrat izgovoril. Večerni časopisi niso navajali nobenega imena. Poskušal jo je še nekoliko zadržati.

– Zakaj ste bili zjutraj tam?

– Všeč so mi romantični obredi.

Nataknila si je rokavice, kar ni prav nič skazilo elegancije njenih rok.

Boulard je znova privzel olikanost.

– Smem prositi koga od svojih mož, da vas pelje?

– Sama se znam zelo dobro peljati, gospod. Lahko noč.

Stekla je po stopnicah.

Boulard je videl, kako so vsi njegovi možje pohiteli k oknom. Opazovali so Ethel, kako je stopala k majhnemu blatnemu Napieru-Railtonu, dragemu in zelo močnemu avtomobilu, ki so ga v Brooklandsu začeli izdelovati v delavnici Thomson & Taylor. Pravi letalski motor v kaljenem jeklu.

Vžgala je avto, si poveznila očala na oči in izginila v noč.

V sobi Sanglier-qui-fume se je ozračje takoj sprostil. Začeli so se smejati in trepljati po ramenih, kot bi skupaj preživeli še en potres.

Boulard je ostal pri oknu. Opazoval je fanta v bordo predpasniku, ki je sam sedel pod svetilko. Videl ga je steči na cesto v trenutku, ko je avto speljal, potem je še nekaj časa tekel v isti smeri, se ustavil in se oprijel obcestne plinske svetilke.

Zaradi izpušnega dima ni mogel razločiti obraza. Ko pa se je razkadilo, je Boulard zakričal in stekel na stopnice.

Komisar je bil čez pet sekund na drugi strani ceste.

Nikjer nobenega.

Boulard je brcnil v obcestno svetilko in se šepajoč podal v gostišče. Povzpел se je v nadstropje, vstopil v kuhinjo, zagrabil glavnega kuharja za ovratnik, ga zvlekel v sobo in mu pokazal kopico olupljenega krompirja na mizi.

Glavni kuhar si je popravil kuharsko kapo, s palcem in kazalcem prijel krompir, ga dolgo profesionalno ogledoval, iskal najmanjšo pomanjkljivost, a je ni našel.

– Čudovito. Osemstraničen. Krompir, olupljen v osem ploskev. Lepše že ni mogoče. Pravi talent.

– Kdo je ta, ki je to naredil? je vprašal Boulard.

– Ne ... ne vem. Bi bil pa vesel, če bi ga spet srečal. Ne bo odšel brez plačila, ne skrbite. Lahko mu boste povedali, kaj si mislite o tem krompirju ...

Boulard je izsilil nasmeh.

– Res? In vi že dolgo poznate tega umetnika?

– Ne. Ob sobotah, ko je veliko dela, gremo na tržnico les Halles pred cerkvijo Saint-Eustache iskat dnevne delavce. Našel sem ga nocoj ob devetih zvečer. Ne vem, kako mu je ime.

Boulard je prevrnil mizo in podrl dragoceno piramido iz osemstraničnega krompirja.

– Jaz vam bom povedal, kako mu je ime. Vango Romano. Sinoči je ubil nekega možkega.

3. PREGANJAVICA

*Soči ob Črnem morju,
iste aprilske noči 1934*

Ob veliki hiši sloni majhen svetleč steklen rastlinjak, ki je videti kot majhna kristalna svetilka. Vse ostalo je skrito v temi. Oboroženih stražarjev na strehi in po drevesih se ne vidi. Iz doline se dviguje sapica iz morja.

V rastlinjaku tri svetilke na alkohol, obešene med orhidejami, osvetljujejo moškega. Lahko bi bil vrtnar. Obrezuje oranževce v cvetličnih koritih.

– Pojdi spat, Setanka, moja Setanočka.

Glas je nežen. Setanka se dela, kot da ga ne sliši. Stara je osem let. V spalni srajci sedi na tleh pred zalivalko, polno vode, in se igra s podolgovatimi zrni kot s kanuji, ki plujejo po vodi.

Zunaj se zamaje svetilka. Za steklenimi vrati se pojavi zaskrbljen obraz. Potrka na šipo.

Vrtnarjevi brki se rahlo stresejo. Molče nadaljuje svoje delo. Obiskovalec vstopi in se približa oranževcem.

– Novice so prišle iz Pariza, pravi.

Vrtnar niti glave ne obrne k njemu. Iz gub okoli oči je slutiti nasmeh.

PREGANJAVICA

– Novice niso nič kaj dobre, obrazloži mož.

Zdaj se je njegov pogled zapičil vanj, moder kot ledeno Bajkalsko jezero.

– Ptič ... pravi in se nekoliko odmakne, Ptič je odletel. Nerazumljivo.

Vrtnar si oblizne krvaveč prst. Urezal se je z bakrenimi škarjami.

Deklica pod njegovimi nogami se neha igrati. Poslušaj.

O Ptiču sliši govoriti že nekaj let.

Med vsemi nedoumljivimi pogovori, ki jih ima oče z ljudmi, njeno pozornost priteguje le ta o Ptiču.

O njem si je ustvarila polno zgodb. Zvečer sanjari, da leti po njeni sobi, da ga skriva v svoje dlani ali pod odejo.

– Boris ga je obstreljeval, je pojasnil možakar. Vendar Boris pravi, da ga bo našel. Sicer se bo iskanja lotila francoska policija ...

Moški molče stoji. V hrbet mu je hladno zapihalo. In ko vrtnar končno odmakne pogled, kurir ves bled odide in za seboj skrbno zapre debela steklena vrata.

Svetilka se izgubi v noč.

Droben glasek vpraša:

– O katerem ptiču je govoril?

Vrtnar se še vedno ni ganil.

– Pojdi spat, Setanka.

Tokrat vstane in kot vsak večer poljubi dolge očetove brke. On pa ji nekaj zašepeče na uho.

V beli spalni srajci odide, mahajoč z rokami, kot bi imela krila.

Vrtnar odloži škarje na mizo. Ni več pri stvari.

Pozabil je že, kaj mu je rekla hčerkica.

»Na ptiče se ne sme streljati.«

To je rekla.

Ko bi vedela.

Pariz, v tem trenutku

Vango hodi po pariških strehah. Zračno pot med Luksemburškim vrtom in karmeličani pozna na pamet. Skoraj v celoti jo lahko prehodi, ne da bi se spustil na tla. Ve, da policija straži pred bogoslovjem in čaka samo nanj.

Vango hodi po pocinkanih površinah, spodrsava po skrilavcih in skače med dimniki. Ve, kje so speljani žičnati kabli čez ulice, da jih lahko prečka. Prav nič ne zmoti aprilsko zaljubljenih golobov, ki grulijo po žlebovih. Preletava nad podstrešnimi stanovalci, študenti, služkinjami in umetniki. Ne zbuja mačk, še ob obešeno perilo se ne oplazi. Na vsake toliko pri kakem odprtem oknu sloni ženska v ogrinjalu in vdihava pomladni nočni zrak.

Tam zgoraj po strehah popolnoma neslišno skaklja.

Vango je pred nekaj dnevi že naredil to pot v drugo smer, ko je sredi noči ušel iz bogoslovja in šel v zasneženi vrt.

Pri zadnjem strešnem žlebu je skočil na stari kostanj, ki je preraščal žičnato ograjo parka, in se spustil po deblu.

V prvih aprilskih dneh je snežilo. Vango je med tratami in zapuščenimi drevoredi gazil po snegu do jutranje zore. Gledal je zaledenele bazene in se po strehah vrnil nazaj v karmeličansko kapelo k jutranji maši.

Ker je nekoliko zamudil, ga je oče Jean malo okregal.

– Preveč spiš, mali.

Ob tem je gledal v Vangove čevlje, mokre od snega in blata. Pred očetom Jeanom se ni dalo ničesar skriti.

Tokrat pa je Vango med hojo po strehah uganil, kaj ga čaka v bogoslovju, da ne bo prijaznih očitkov očeta Jeana in ne jeze starega Bastida, glavnega upravitelja, ki je vodil hišo, kot bi bila kasarna ...

Čakala ga je policija, lisice in mogoče celo zapor.

Zakaj je zjutraj pri Notre-Dame sploh ušel? Zakaj beži, če si nima česa očitati? S tem, ko je to storil, je samega sebe obsodil. Toda Vango se ni mogel upreti nadnaravni sili, ki mu je vzbujala nezaupanje in občutek, da je tarča vseh vrst sovražnikov.

Vango je bil prepričan, da ga preganjajo. Rekli so, da od štirinajstega leta trpi za boleznijo, ki jo je psihiater z velikimi črkami zapisal v njegovo kartoteko: PREGANJAVICA. Zaradi teh dvanajstih črk so ga skoraj vrgli iz bogoslovja. Oče Jean ga je na vso moč branil, on je jamčil za Vangovo duševno zdravje.

– Tvegate, je očetu Jeanu rekel kanonik Bastide. Še obžalovali boste.

Oče Jean je vedno tvegaj, obžaloval pa nikoli.

Vendar ga je tokrat vseeno zaskrbelo.

Globoko v sebi se je čutil odgovornega za to, kar se je Vangu zgodilo. Prelomil je spovedno molčečnost in Bastidu razkril Vangove strahove.

Mladi bogoslovec mu je namreč vse povedal. Prepričan je bil, da ga preganjajo: avtomobili, ki mu sledijo na cesti, stikanje po sobi, kadar ga ni bilo notri, gradbeni oder, ki se je po naključju zrušil za njim in nočni boj v karmeličanskem samostanu s senco, ki se je borila z nožem.

Nekdo mu je stregel po življenju.

Paranoidna motnja, preganjavična blodnja. Oče Jean je to poznal. Med vojno je bil vojaški zdravnik. Preučeval je posledice te bolezni, ki lahko človeka privede do norosti. Sprva je človek prepričan, da ga nadzirajo, nadlegujejo, potem mu postanejo sumljivi bližnji in nazadnje verjame, da jih ogroža.

Vango se je s solzami v očeh ustavil. Stabilno je stal na jeklenem tramu, ki je povezoval dve stavbi, ki sta se skoraj stikali. Slišal je, da je v kapeli bogoslovja odbilo tri zjutraj. Vse

njegovo življenje je bilo v odmevu zvonov. Odzvanjali so še drugi, tisti bolj oddaljeni po Parizu in v njegovem spominu.

Ko je zvonjenje potihnilo, je bil Vango že odločen. Šel bo v sobo očeta Jeana in se vrnil.

Oče ga bo odvedel na policijo in bo njegov zagovornik. Obrazložil bo beg. Skupaj bosta zvedela, kaj mu pravzaprav očitajo. Tako se je odločil. Se bo že znal opravičiti, saj ni storil nič slabega.

Čez nekaj minut je že zagledal streho karmelskega bogoslovja. Samo še eno ulico je moral prečkati. Na pločniku je bil parkiran Citroen Rosalie. V avtu so se svetlikale prižgane cigarete. Verjetno je bilo notri težko dihati. V zakajenem avtu je moral biti cel odbor, v dveh ali treh vrstah.

Še karoserija je bila videti, kot da pokašljeje.

Ob tem prizoru se je Vango nasmehnil. Nekaj ga je prešinilo.

Vango je bil na strehi stavbe, ki je bila na drugi strani ulice, prav nasproti bogoslovja. Na hrbtu je začutil topel dimnik, dim se je v spirali valil nad njim.

Iz zidu je izruval nekaj slabo vzdanih opek in jih položil na glinene cevi vseh dimnikov na strehi. Dim je bil tako ujet. Postavil se je ob strešni žleb in čakal.

Ni bilo treba dolgo.

Najprej so se prižgale luči, odprla so se okna in balkoni, ljudje so prihajali po zrak. Zaslišali so se prvi kriki in hrup na stopnicah. Ker dim ni mogel skozi dimnik, se je razširil po stanovanjih.

Vango se je spustil skozi strešno okno, prišel na polno stopnišče in začel temeljito preiskovati zakajena stanovanja. Nikogar ni hotel spraviti v nevarnost. Preveril je, ali je bilo vse prazno. Spotoma je z roko pobrisal saje in se pomazal po obrazu. Vanga je bilo s črnimi lici nemogoče prepoznati med sencami, ki so hitele na stopnišče.

V drugem nadstropju je stopil k ženi, ki je imela v naročju dva otroka. Pograbil je najmanjšega, ki je jokal.

– Pomagal vam bom.

Z otrokom je stekel na ulico med množico ljudi v pižamah. Policisti so stopili iz avtomobila. Bili so enako prestrašeni kot vsi drugi.

Vango je prečkal cesto in se pomešal med tiste, ki so čakali na pločniku, nasproti stavbe. Do vrat bogoslovja je imel le še nekaj korakov. Obrnil se je k nekemu policistu in mu v naročje potisnil kričečega otroka.

– Ali ste policist?

– Da ...

– Povejte svojim prijateljem, da je moja stara mati v najvišjem nadstropju. Mačko išče. Brez nje ne gre ven.

Policist je držal otroka v naročju kot bombo, ki jo bo zdaj zdaj razneslo. Potisnil ga je prvemu, ki je prišel mimo, dal znamenje svojim tovarišem in stekel proti stavbi. Zaslišal se je gasilski zvonec.

– V petem je stara mama!

Vango se je izgubil v množici.

Večjo smolo vedno spremljajo manjši čudeži. Tako je vedno mislil. Samo zaupati je treba.

Prišel je do vrat bogoslovja in z ramo sunil vanje. Na smolo so bila zaprta. Odmaknil se je za korak, a ni imel niti časa, da bi se jih spet dotaknil. Po čudežu so se odprla. Na smolo se je na pragu pojavil Weber, vratar bogoslovja. Po čudežu ... Ne. Weber je ostrmel.

Za trenutek sta se gledala.

Ali bi bilo mogoče, da ne bi prepoznal Vanga? Ta je štel sekunde, v pričakovanju naslednjega čudeža. Webu se je vrnila barva v obraz. Na široko je odprl usta in zadržal krik.

Vango je nehal dihati.

– Nina Bienvenue, je rekel Weber.

– Oprostite? je zamrmral Vango.

– Saj to je Nina Bienvenue.

– Kdo?

– *Sem dekle iz predmestja ...*

– Prosim?

– *Poglejte moj angelski obraz ...*

Presenečenje nad besedami kapucina v nočni halji je bilo zares upravičeno. Lica so mu rdeče žarela.

– *Stisni me k sebi, moj ljubi, moj lepi, stisni me k sebi, moj mali ...*

Weber je res stegnil roke. Vango se je za korak odmaknil.

– Poglejte, je slovesno rekel čuvaj. Nina Bienvenue, pevka Rdeče lune!

Vango se je obrnil. Na drugi strani ceste je po pločniku prihajala Nina Bienvenue, očarljiva, urejenega obraza, bosih nog, v spalni srajci, ki ji je segala nad kolena, z majhnim bleedordečim krznenim ovratnikom in flanelastimi pentljami na bokih. Slavna pevka v kabaretu La Lune Rousse na Montmartru. Stara je bila petindvajset let, osvojila je ves Pariz.

Ona je bila zadnji mali čudež. Odlična preusmeritev pozornosti. V stanovanju, v prvem nadstropju, je bila zakajena kot slanik.

Webru so se iskrile oči. Poznal je vse njene pesmi.

Treba je vedeti, da je bil Raimundo Weber kapucin v Perpignanu, ob upokojitvi je prišel v glavno mesto in je ponoči v kapeli na orgle preigraval fokstrot. Visok je bil komaj meter petinpetdeset, toda roki sta bili dolgi za vsaj dve oktavi.

Vzravnal se je, privzdignil nočno haljo in se zavrtel kot torero. Oblečen je bil v karirasto pižamo. Naredil je en korak k pevki, še enega in še enega, kot bi jo vabil na ulični tango. Zaključil je s poklonom, v katerem je bil zaradi svoje velikosti podoben podgani. Potem je z nočno haljo v rokah zaplesal k lepotici in ji ogrnil ramena.

– Dovolite, gospodična. Z vsem občudovanjem.

Nina Bienvenue se je zasmejala.

Vango je bil že na mestu. Šel je po dolgem hodniku in stopil na notranje dvorišče. Slišal je, da se približujejo glasovi, zato je skočil v temen kot in kot kuščar splezal po dimniku, vzidanem v steno. Znašel se je na strehi. Zadihal je.

Že od nekdanj se je bolje počutil blizu neba. Imel je višinski refleks. Ali ni sinočnja nesreča, v kateri je skoraj izgubil življenje, prišla v trenutku, ko se je prvikrat ulegel na tla?

Vse otroštvo je preživel v skalnih pečinah, pravokotnih na morje, med pticami. Navadil se je navpičnosti.

Vango je stopil v ozek prehod. Soba očeta Jeana je bila namreč v majhnem paviljonu na koncu tlakovanega dvorišča.

Oče Jean, njegovo edino upanje.

Dva moža sta stražila vhod, stala sta na vrhu stopnic.

Čuvaja nista ogrožala Vangovega načrta, saj ni bil te vrste, da bi šel naivno skozi vrata, a njuna navzočnost ga je vseeno zaskrbelo. Upal je, da očeta Jeana niso nadlegovali zaradi njega. Predvsem je upal, da niso okrivili očeta Jeana za njegov beg ali napako, zaradi katere je bil obsojen. Napaka ... Katera napaka?

Ko se je izmuznil v restavracijo Sanglier-qui-fume kot v zadnjem trenutku rekrutiran lupilec krompirja, je Vango želel le spoznati svoj zločin. Našel je komisarjev brlog, poslušal ga je, a zvedel ni nič. Edino razsvetljenje je prišlo po nekem drugem glas, blagodejnem kot poletni dež, a je v njem zbudil otožnost, da so mu privrele solze v oči.

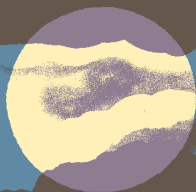
Ethel.

Prvikrat po petih letih je spet slišal njen glas.

Torej je prišla.

V restavraciji se še obrniti ni mogel, da bi jo pogledal. Vendar je dobro slišal, da se ni spremenila. Vango je Ethel spoznal leta 1929, ko je bila stara dvanajst let, on pa štirinajst. Srečanje je v njegovem življenju marsikaj spremenilo. Od tistega dne se mu je svet zdel veliko lepši in nekoliko bolj zapleten.

PUSTOLOVSKI ROMAN

Pariz 1934.

Pred notredamsko katedralo se med množico začne zasledovanje. Vango mora bežati.

Bežati pred policijo, ki ga je obtožila zločina, bežati pred skrivnostnimi silami, ki ga preganjajo.

Vango ne ve, kdo je. Velike skrivnosti so skrite v preteklosti. Vango išče resnico na sicilskih otokih in v megleni Škotski, medtem ko svetu vse bolj grozeče preti vojna.

Pisatelj se skozi napeto zgodbo dotakne tem, kot so iskanje resnice, obsodba totalitarizmov, boj proti zlu, nesebična pomoč, požrtvovalnost in ljubezen.

Ena od 10 najboljših mladinskih knjig leta 2013
po izboru britanskega časopisa Independent.

Sledi: Vango,
Princ brez kraljestva

ZALOŽBA
DRUŽINA

24,90 EUR